

Els anys que vindran

STUART E. EIZENSTAT / DAVID B. SANDALOW

Al final de maig, la promesa del president Vladímir Putin d'accelerar la ratificació del Protocol de Kyoto no va alçar gaire polseguera, però significa que finalment l'acord es farà efectiu.

Estaria molt bé, i no és que l'acord de Kyoto siga perfecte, sinó que, fins i tot dins les imperfeccions, el Protocol té alguns elements que contribuiran a una bona solució a llarg termini del problema de l'escalfament global. El més important és que Kyoto reconeix que el comerç d'emissions —una invenció americana que ara la UE també ha fet seu— pot ajudar a reduir les emissions d'efecte hivernacle a un cost molt baix. Tot i això, els sis anys i mig que han transcorregut d'ençà del Protocol de Kyoto ens recorden que encara hi ha molt a fer. Els progressos que s'han produït, pel que fa a les negociacions sobre el clima mundial, han estat dolorosament lents.

Esperar més per solucionar el problema de l'escalfament global seria una imprudència. Si les tendències actuals continuen igual, les concentracions de gasos que provoquen l'efecte hivernacle, al llarg de la vida d'un bebè que acabe de nàixer, arribaran a nivells més alts que en els darrers cinquanta anys. El Protocol de Kyoto no ho arregla tot. Els límits que té —recordem que només obliga els països industrialitzats a reduir les emissions de gas un 5 per cent respecte dels nivells del 1990—, afectaran només la meitat de les emissions globals, perquè els EUA no hi participen i perquè els països en via de desenvolupament més importants tampoc no hi estan afectats. Aquests límits, a més, expiren el 2012. Cal que, al llarg dels propers anys, donem forma a una nova estratègia que s'hauria de basar —o que hauria d'inspirar-se— en les lliçons que, fins ara, hem après, pel que fa a la dificultat d'arribar a acords sobre el canvi climàtic.

Una de les lliçons que hem après és que trobar consensos entre 180 estats és demanar massa. Partint del fet que l'atmosfera és de tots, els països que van participar a la cimera van mirar de trobar un sol acord global, però les diferèn-

cies entre ells ho van impedir. Una segona lliçó és que, als EUA, el consens intern ha de venir abans de l'extern. Els acords internacionals necessiten un suport polític ampli, que mai no ha existit en el cas de Kyoto. L'administració Bush s'ha oposat a la ratificació del tractat, tot dient que podria ferir l'economia del país i tot al·legant que hi ha alguns països, com ara la Xina, que no hi estan afectats. Els tractats no solen arribar a consensos en els temes controvertits.

Hi ha hagut desenes d'estats i de policies que han omplert el buit, i han encetat els seus programes per lluitar contra l'escalfament global, com ara els del nord-est. A més, els governadors republicans de dos dels estats més extensos del país (Nova York i Califòrnia) donen suport a les mesures per reduir les emissions de gas.

Els empresaris cada vegada estan més compromesos, també. Les empreses més importants han creat un mercat que afecta el comerç d'emissions.

Per què els Estats Units no ratifiquen Kyoto? Es necessita legislació federal per posar límits obligatoris a l'emissió de gasos i per garantir que els empresaris combaten l'escalfament global en les noves inversions que duen a terme, i que hi dediquen diners de recerca. Els senadors John McCain (republicà d'Arizona) i Joseph Lieberman (demòcrata de Connecticut) han patrocinat una llei molt important, en aquest sentit. Si la història serveix per no repetir els errors, els empresaris potser preferiran unificar la legislació federal, en comptes de fer cadascú la pròpia legislació.

Els EUA haurien de negociar, també, un tractat transatlàntic sobre el clima que faria que la UE acceptara límits a l'emissió de gasos contaminants, i que hi haguera un programa per aturar els gasos. Llavors segurament hi hauria altres països que s'hi adheririen. A més, una part de l'acord podria decidir desviar fons destinats a les subvencions agrícoles per crear energies renovables.

Els EUA haurien de signar, a més, acords amb els països en via de desen-

volupament, incloent-hi la Xina, l'Índia i sud-Àfrica, perquè promogueren exportacions d'energia verda i perquè compartiren les tecnologies que ajuden al medi ambient. Aquests acords atorgarien un marc de treball a aquests països, perquè pogueren participar en el comerç d'emissions, encara que fóra a un nivell local.

Potser, fins i tot, caldria implantar algunes decisions tècniques, com ara mesurar les reduccions d'emissions de gasos tenint en compte les bases del 2003 i no les del 1990. Tot això faria que l'acord fóra benvingut, políticament parlant, als Estats Units. Si es desviaren les subvencions agrícoles, a més, això generaria uns beneficis col·laterals molt importants en les negociacions comercials globals.

Cap d'aquests acords bilaterals o regionals no podria reemplaçar la Convenció Marc per al Canvi Climàtic, que va signar el president Bush i que el Senat va ratificar unànimement el 1992, i que aconsegueix crear un fòrum important per treballar en el canvi climàtic. Tots aquests acords serien un complement del pacte, de la mateixa manera que avui dia molts acords bilaterals i regionals supleixen la feina de l'Organització Mundial del Comerç.

Tothom respecta Churchill per aquelles paraules tan assenyades, segons les quals "per més bonica que siga l'estratègia, cal, de tant en tant, que faces una ullada als resultats". Sens dubte, tindrem moltes oportunitats, encara, per avaluar i ajustar les actuacions que fem contra l'escalfament global, en les properes dècades. L'èxit de l'empresa en depèn.

Stuart E. Eizenstat va tenir diversos càrrecs al llarg de l'administració Clinton. David B. Sandalow és professor convidat a The Brookings Institution. Eizenstat fou el cap i Sandalow un dels membres de la delegació dels Estats Units a la conferència de Kyoto

© The New York Times — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa